

SLUŽBA
spievanej
SLOVOM

Vedenie druhých pri spievaní evanjelia

VEDENIE V NEDEĽU

5. Vedenie v nedeľu

*Chválu vzdaj svätému Pánovi, meno sláv jeho
Všetko v čom život je, Boha chváľ milostivého
Svetla v ňom zdroj, večný Boh Otec je tvoj
Jemu ži ku cti a chvále*

Úvod

Tak a je tu nedeľa! Či už hráme v zbore ako dobrovoľníci alebo sme zamestnanci zboru, cez týždeň sme strávili čas modlitbami a prípravou. Prišli sme s túžbou, aby Kristovo slovo bohato prebývalo v tých, ktorí prídu neskôr dnes ráno.

Ako naše chápanie hudby ako služby evanjelia formuje naše vedenie kapely na nácviku a vedenie zhromaždenia pri speve počas bohoslužby?

V nedeľu vedíme aj prakticky, aj duchovne. Zamyslime sa nad oboma týmito aspektami: najprv v súvislosti s našou kapelou a potom s našim zborom.

Duchovné vedenie kapely

Keď prídeme na nácvik, často máme myseľ zahľtenú praktickými vecami:

- Prečo nepočujem klávesy? Zlomil sa nejaký kábel?
- Kedy opakujeme refrén v tejto piesni?
- Kde je bubeník?!

Naši hudobníci nepochybne taktiež myslia na niečo z toho! Chceme pripomínať našej kapele duchovné priority, z ktorých vyplývajú naše praktické rozhodnutia. Je to dobré pre naše vlastné duše. Naše srdcia môžu zatvrdnúť, ak evanjeliové pravdy, ktoré spievame, budú až druhoradé za našimi hudobnými nácvikmi. Aj pre zhromaždenie je dobré, keď sa hudobníci tešia z Krista a jeho evanjelia; budeme schopní viesť zhromaždenie oveľa účinnejšie, ak bude kapela vzorom v správnej reakcii na Krista.

Tu je na zváženie niekoľko vecí, ktoré by sme mohli robiť, aby sme si pripomínali svoje duchovné priority...

1. Začnite s Bibliou a s modlitbou

Keď začíname, pripomínanie si všetkého, čo pre nás Boh urobil v Kristovi, znovu správne nastavuje naše priority, dáva našim dôrazom správny kontext a vyjadruje našu jednotu pod Kristovou autoritou pri našom veľkom spoločnom ciele – nechať v sebe prebývať evanjelium. Je to príliš vzácne, aby sme si to nechali ujsť, a ďaleko hodnotnejšie ako všetko, čo by sme mohli urobiť počas tých 10-15 minút na začiatku nácviku.

Stráviť čas otváraním Božieho slova, keď už nestíhame, sa môže zdať kontraintuitívne; ten tlak začať prechádzať si piesne je veľký. To môže platiť obzvlášť na rannej skúške, kde viac vnímame časové obmedzenie a každý je trochu viac unavený ako bežne. A predsa práve v týchto chvíľach najviac oceňujem pohľad na Krista v jeho slove. Musíme si uvedomiť, že tam nie sme v prvom rade preto, aby sme hrali lúbeznú hudbu, ale aby sme ľuďom ukázali Krista. Zčať slovom a modlitbou k tomu prispeje viac, ako by práca na aranžmánoch kedy mohla.

2. Odkomunikujte, že je mimoriadne dôležité, aby sme sami odpovedali na evanjelium

Keď vieme, často môžeme nadobudnúť tunelové videnie – našu myseľ pohltia praktické záležitosti a bez toho, aby sme si to uvedomili, sa duchovne odpojíme.

Namiesto toho, aby sme sa osviežili pravdami evanjelia, nakoniec všetko hodnotíme podľa toho, ako dobre sme hrali. Medzitým namiesto toho, aby sme boli vzorom v správnej reakcii na evanjelium, môžeme pôsobiť, že skôr vystupujeme, než vieme, alebo môžeme pôsobiť ľahostajne voči nádherným pravdám, ktoré spievame.

Z praktického hľadiska môže byť dobré pripomenúť našim hudobníkom, aby hrali jednoduchšie veci, aby sme mali priestor na premýšľanie o slovách, ktoré spievame. Viac sa tomu budeme venovať, keď budeme ďalej uvažovať o vedení zhromaždenia. Často hovorím svojim hudobníkom: „Hrajte slová“, keď s nimi prechádzam cez aranžmán piesne. Myslím tým: Nech pravda, o ktorej spievame, a to, ako je vyjadrená, riadi to, čo a ako hráte. To kladie dôraz na pravdy evanjelia, nie na hudobné nápady. Podnety pre našu tvorivosť pochádzajú z Kristovho slova. To znamená, že naša odpoveď uctievania začína adoráciou Krista v našom srdci a to zahŕňa aj naše činy – odpoveď hraním a spevom.

Praktické vedenie kapely

1. Buďte jasní

Vysvetlenie spôsobu, akým sme štruktúrovali svoj aranžmán, pomôže hudobníkom vedieť, ako a kedy majú hrať, aby zvýraznili hlavnú tému skladby. Povedať, kedy konkrétne chceme, aby ľudia hrali a kedy nie, je spôsob, ako im prejavíť lásku. Neskúsení hudobníci sú často nervózni a majú tendenciu inštinktívne hrať vždy. Tým, že im dáme pokyny, ich zbavíme tlaku a postupne vybudujeme ich sebadôveru.

2. Dávajte si pozor na žargón

Nie všetci naši hudobníci budú rovnako hudobne vzdelaní či skúsení. Musíme si dávať pozor na používanie priveľa technických termínov. Nie každý má formálne hudobné vzdelanie, takže nemusí rozumieť, čo myslíme pojmi „modulácia“ alebo „predznamenanie“. Podobne nie všetci hudobníci si budú istí popovou terminológiou ako napríklad „4-on-the-floor“ alebo „groove“.

3. Premyslite si, čo treba nacvičovať

Môže sa to zdať zvláštne, pretože štandardne prechádzame všetky skladby na nadchádzajúcu bohoslužbu v poradí, v akom ich budeme hrať. Niekedy však môžeme mať pieseň, ktorú všetci dokážu zahráť so zatvorenými očami, a novú pieseň so zložitým bridgeom. Musíme premýšľať o tom, čomu na skúškach venovať najviac času. Takže môžeme:

- Zahrať známejšiu pieseň hneď na začiatku ako rozcvičku a venovať čas uisteniu sa, že sa všetci navzájom počujú.¹
- Venovať viac času novej alebo zložitej piesni na začiatku nácviku, keď sú ľudia ešte čerství. Aby sme na to mali čas, môžeme venovať menej času piesňam, ktoré všetci poznajú.

¹ Pomôcť si môžete skladacími monitormi alebo bezdrôtovými odposluchmi.

- Venovať čas jednej konkrétnej časti piesne a pracovať na jednom aspekte (ako napr. groove, vokálne harmónie atď.) a vynechať druhú slohu, ktorá je napríklad jednoduchšia na hranie a má podobnú atmosféru a groove ako nejaká iná sloha.
- Pracovať na prechodoch medzi piesňami. Väčšinou, keď je kapela (alebo zhromaždenie) uprostred piesne, ktorú pozná, všetko ide hladko. Zložité je prejsť z refrénu späť do slohy alebo od jednej piesne k druhej. Je možné, že nikdy predtým nehrali ani tie najznámejšie piesne hneď za sebou! Pomôcť môžeme tým, že si precvičíme prepojenia medzi piesňami za pochodu, pričom môžeme začať nácvik každej piesne už od konca tej predchádzajúcej.

Keď si pri nácviku necháme čas na prácu na špecifických rytmických vzorcoch a prechodoch, dodá to kapele sebadôveru a učí ju to hudobné zručnosti, čo jej pomôže rásť v dlhodobom horizonte viac, než keď budú vedieť zahrať len jednu konkrétnu pieseň.

4. Pozorne počúvajte

Toto bude prvýkrát, čo si s touto kapelou reálne vypočujeme svoj aranžmán. Niečo, čo sme si naplánovali, nemusí v praxi fungovať alebo niekto mohol pochopiť naše pokyny úplne inak, ako sme si predstavovali. Musíme pozorne počúvať, čo robí každý člen kapely, keď si piesne prehrávame (nesústrediť sa len na to, čo robíme my).

Keď dokončíte skladbu, venujte čas týmto veciam:

- Povzbudte kapelu v tom, čo fungovalo dobre: možno ako dvaja hudobníci spolupracovali, alebo ako jeden riadok piesne skutočne pomohol slovu bohato vo vás prebývať vďaka spôsobu, akým niekto hral.
- Spýtajte sa ľudí na ich názory a na to, či by si chceli niečo precvičiť znova.
- Vyjadrite svoju vlastnú spätnú väzbu a navrhnite, aké konkrétne veci treba precvičiť.
- Buďte trpezliví a citliví, najmä, keď musíte veci opakovať, a dajte ľuďom pocítiť, že môžu klásť otázky a prinášať návrhy.

5. Po nácviku

Často budeme mať hudobníkov, ktorým chýba sebadôvera. Po nácviku môže byť skvelá príležitosť povzbudiť ich:

- Čo urobili naozaj dobre?
- Venujte čas zameraniu sa na tie nádherné pravdy, ktoré spievame.
- Pripomeňte im, že majú výsadu viesť bratov a sestry v ich cirkevnej rodine a nie hrôžu z toho, že ich bude hodnotiť porota zo súťaže *Československo má talent!*
- Zdôraznite, že naše uctievanie má primárne publikum jedného: Pána. Je veľmi upokojujúce, že všetko, čo robíme, je radostnou odpoveďou na to, kto je on a čo urobil, aby sme mu priniesli chválu a česť a slúžili jeho ľudu, a nie aby sme uspokojili tých, pred ktorými stojíme.

Potrebujeme si neustále pripomínať evanjelium. Modliť sa bezprostredne pred začiatkom bohoslužby môže byť skvelým spôsobom, ako znovu sústrediť svoje srdcia a mysle na Krista a jeho evanjelium. Je lákavé do týchto záverečných chvíľ vtesnať posledné zopakovanie si, ktorá pieseň ide kedy. O čo lepšie je s modlitbou sa spoľahnúť na Boha, že zjaví Krista všetkým zhromaždeným, keď budeme spievať o evanjeliu! Aké požehnanie je spoločne sa spoliehať na jeho milosť a nie na náš výkon!

Duchovné vedenie zhromaždenia

1. Buďte vzorom v správnej odpovedi na evanjelium

Keď vedieme zbor, chceme byť vzorom v správnej odpovedi na Božiu slávu v Kristovi a jeho evanjeliu. Hneď, ako sa postavíme pred ľuďmi, každý člen skupiny je automaticky vzorom v odpovedi na evanjelium. Otázka znie: Som vzorom v zdravej alebo nezdravej odpovedi? Vidno, že sa zaoberám pravdami, ktoré spievame, alebo som chladný, vzdialený a nedotknutý evanjeliom?

U každého z nás s našimi vlastnými temperamentmi to bude v praxi vyzerat' rôzne. Určite nás však také úžasné evanjelium ako toto osloví! Ľuďmi, ktorým slúžime, viac buduje, keď nás vidia, ako sa tešíme z nášho Boha, ako sme skormútení pri pomyslení na náš hriech, ako máme rešpekt pred vyhliadkou na súd a ako sme radostne vd'ачní za svoje spasenie. Každý z nás má iný citový temperament. V rámci toho každý z nás musí byť vzorom vernej reakcie na pravdy, ktoré spievame, a ktoré pomôžu ľuďom vedeným ku Kristovi, bez toho, aby sme na seba strhli pozornosť. Ak nás uctievanie Krista nevedie k výšinám nášho emocionálneho spektra, potom sa musíme nad sebou zamyslieť. Vo svojej knihe *The Religious Affections* Jonathan Edwards pripomína, že „milosť v duši je takým účinkom Božej moci“, že sa v Písme „správne prirovnáva“ k moci pôsobiacej pri stvorení a Kristovom zmŕtvychvstaní (Efezanom 1:17 - 20).² Ako teda môžeme dospieť k záveru, „že Všemohúci by pri takom veľkom diele svojej moci ju tak starostlivo skryl, aby ľudia ňou zasiahnutí neboli schopní nič z nej rozoznať?“³

Byť vzorom v reakcii na evanjelium nie je niečo len pre hlavného speváka. Všetci v kapele sme vzormi, keď hráme a spievame. Naša reč tela môže komunikovať veľa! A všetci sme povolání na Božiu slávu odpovedať mysl'ou, dušou a telom.

2. Ved'te pastoračne uvádzaním piesní⁴

Niekedy môžeme mať príležitosť prečítať úryvok z Písma alebo modliť sa, aby sme ľuďom pomohli radovať sa z evanjelia, keď spievame. Dobrými príležitosťami k tomu sú uvádzanie piesní, prechody medzi piesňami alebo vedenie k vyznaniu hriechov. Ak si myslíte, že je vhodná chvíľa na takéto vedenie ľuďmi, povedzte to vedúcemu bohoslužby vopred, aby vedel, že vám má na to nechať priestor.

Keď s tým začínate, starostlivo si napíšte scenár toho, čo sa chystáte povedať. To vám pomôže viesť jasne a usporiadať si myšlienky. V závislosti od vášho zboru môžete to, čo hovoríte, napísať podľa nejakej existujúcej cirkevnej modlitby, ako sú napríklad kolekty alebo uistenia o spasení. Použite veľké písmo, aby to bolo ľahko čitateľné a mohli ste to predniesť pútavým spôsobom. Je tiež užitočné si vopred niekoľkokrát precvičiť čítanie nahlas.

² Jonathan Edwards, *The Religious Affections*. Edinburgh: The Banner Of Truth Trust, 1986, s. 66.

³ Tamtiež, s. 66.

⁴ Nerobíva sa to vo všetkých cirkevných tradíciách. Či nie o povieme, ak áno, tak o, musáby pod autoritou nášho pastora. Ak máte pochybnosti, najprv sa s ním pora tel!

Ak uvádzame pieseň po kázni, je najlepšie povedať málo. Kazateľ má dobre premyslené, ako ukončí svoju kázeň, a my nechceme znovu kázať na ten text alebo odvádzať pozornosť od toho, čo sme počuli. Dúfame, že bude zrejmé, prečo spievame pieseň, ktorá nasleduje. Ak je to tak, stačí prečítať verš, zopakovať kľúčovú frázu z kázne alebo len povedať „Môžeme sa postaviť“.

Praktické vedenie zhromaždenia

Podobne ako pri vedení kapely, aj ľudia v zhromaždení sú v pohode, keď sa do piesne dostanú. To znamená, že existujú určité kľúčové momenty, v ktorých ich musíme viesť dôsledne.

Najočividnejšie je, že musia vedieť, kedy majú nastúpiť! Môžeme im pomôcť tak, že:

- Nadviažeme s nimi očný kontakt a zhlboka sa nadýchneme, aby sme ich vtiahli. Užitočné je poznať slová piesní naspamäť, pretože tak nebudeme viazaní papierom a budeme sa môcť pozrieť na ľudí. Je oveľa pravdepodobnejšie, že sa k nám pridajú, ak s nimi budeme dobre komunikovať. Dobre funguje aj nenápadné prikývnutie na začiatku verša!
- Budeme hrať jasné prepojenia medzi jednotlivými časťami piesne. Vo všeobecnosti zvyknú ľudia v zhromaždení nastúpiť po 4 alebo 8 taktach, po skončení hudobnej frázy. Doprajme im dostatok času, aby očakávali ďalšiu časť. Skúsme zmierniť hudbu takt pred tým, ako majú nastúpiť. To naznačuje, že sa niečo udeje.
- Ohlásenie opakovania do mikrofónu je ďalší spôsob, ako poslúžiť ľuďom v zhromaždení. (Niekdedy budeme musieť prerušiť predchádzajúci verš, aby sme mali dost času na oznámenie, čo bude nasledovať.)

Služba sa nekončí, keď sa skončí bohoslužba

Keď sa skončí formálna časť zhromaždenia, stále máme možnosť byť vzorom v pokornej službe svojej cirkevnej rodine. V službe pokračujeme tým, že:

- Rozprávame sa s ľuďmi, o ktorých vieme, že ich kázeň mohla obzvlášť zasiahnuť.
- Dávame pozor na nových ľudí alebo tých, ktorí sú sami.
- Balíme aparatúru a upratujeme pódium.
- Rozprávame sa hlavne o tom, ako k nám Svätý Duch hovoril o Kristovi cez jeho slovo, a nie o tom, ako dobre alebo zle znela hudba.

Zhrnutie

Premyslené vedenie našej kapely a zboru – duchovne aj prakticky – nám ako vedúcim pomáha v našom ciele nechať bohato prebývať Kristovo slovo v tých, ktorých vedieme. V prípade našich hudobníkov to môže znovu upriamiť našu pozornosť na to, prečo sme vlastne tu, a umožní nám čo najlepšie sa pripraviť srdcom a myslou na to, aby sme viedli ostatných k hľadaniu na Krista. A zboru múdre vedenie pomáha ponoriť sa hlbšie do pravdy evanjelia, aby sebaisto spievali Bohu a jeden druhému a reagovali radostne a vd'ačne.

Otázky

- Čo vás na nácvikoch najviac stresuje? Aké pravdy o Bohu a jeho diele v Kristovi by ste si mohli pripomenúť, aby sa to zmenilo?
- Ktorý z praktických krokov vedenia kapely vás najviac oslovil? Ako by ste ho mohli uplatniť, keď budete nabudúce viesť kapelu?
- Ako by vyzerala vaša autentická odpoveď na evanjelium? Reagujete inak na pódiu a keď nevediete? Ak áno, prečo?

ONLINE ZDROJE:
music-ministry.org/dwell-richly
spolocenstvoevanjelia.sk/sluzbaspievanymslovom

S L U Ž B A
spievanej
S L O V O M

DOBROVOLNÝ PRÍSPEVOK:

Banka: Fio banka
IBAN: SK03 8330 0000 0026 0260 5487
Variabilný symbol: 5070

Kurz Dwell Richly. Autori: Ben Slee, Phil Allcock a Andy Fenton. Copyright © 2019 Ben Slee, všetky práva vyhradené. Toto vydanie vychádza po dohode s Music Ministry. Vydalo Spoločenstvo evanjelia v edícii ReFormatio v spolupráci so zborom CB Paradox, 2024. Preklad Šimon Evin. Ak nie je uvedené inak, všetky citáty sú z Biblia – ekumenický preklad, Slovenská biblická spoločnosť, 2018.